

Çeviri: Yeryüzü Postası

Politik Teorilere Giriş

- Anarşist Komünizm
- Anarko Sendikalizm
- Sendikalizm
- Konsey komünizmi
- Sitüasyonistler

@yeryuzupostasi

www.yeryuzupostasi.org

Yeryüzü Postası Ekim 2016'dan bu yana Türkçe yayın yapan özgürlükçü komünist bir internet sitesidir. Yeryüzü Postası'nda güncel, politik ve teorik konularla ilgili makaleler, çeviriler ve videolar yer almaktadır. Site ayrıca, özellikle işçi sınıfı mücadeleleri, göçmen sorunları, devlet baskısı ve polis şiddeti ilgili olmak üzere, toplumsal ve politik meselelerle ilgili haberler yayınlamaktadır.

libcom.org★

Libcom.org her yerde yaşamlarını, topluluklarını ve çalışma koşullarını geliştirmek isteyen işçi sınıfından insanlar için bir kaynaktır. Libcom adı kendimizi tanımladığımız politik düşünce olan "Liberter Komünizmin" kısaltmasıdır. Site, işçi mücadeleleriyle ilgili haberler ve analizler, tartışmalar ile tarih ve biyografilerden, teorik metinlere, kitaplara ve broşürlere değişen 20.000'in üzerinde makalenin bulunduğu sürekli büyüyen arşiv içermektedir.

libcom.org tarafından hazırlanan anarşist komünizme giriş yazısı.

Anarşist komünizm, herkesin ihtiyaçlarını karşılamakta özgür olacağı gönüllü birlikler aracılığıyla devletin ve kapitalizmin ortadan kaldırılmasını savunan bir anarşizm biçimidir.

Anarşist komünizm; anarko-komünizm, komünist anarşizm veya bazen liberter komünizm olarak da bilinir. Fakat tüm komünist anarşistler liberter komünistken, bazı liberter komünistler -örneğin konsey komünistleri- anarşist değildir. Anarşist komünizmi, liberter komünizmin diğer türevlerinden ayıran şey, siyasi iktidar, hiyerarşi ve tahakkümün tüm biçimlerini reddetmesidir.

Anarşist komünizm, eşitlikçiliği, eşitsiz servet dağılımından kaynaklanan toplumsal hiyerarşi ve sınıfsal farkın, kapitalizmin ve paranın ortadan kaldırılmasını, gönüllü birlikler aracılığıyla zenginliğin kolektif üretimini ve dağıtımını savunur. Anarşist komünizmde devlet ve mülkiyet yoktur. Tüm birey ve gruplar üretime katkıda bulunmakta ve ihtiyaçlarını kendi tercihlerine göre karşılamakta özgürdür. Üretim ve dağıtım sistemleri katılımcıları tarafından yönetilir.

Ücretli emeğin ortadan kaldırılması anarşist komünizm için merkezi konumdadır. Servetin öz yönetimle belirlenen ihtiyaçlara dayalı olarak dağıtılmasıyla, insanlar en tatmin edici buldukları faaliyetlere katılmakta özgür olacaklar ve mizaçlarına uymayan ya da yeteneğine sahip olmadıkları işlerle uğraşmak zorunda kalmayacaklardır. Anarşist komünistler, herhangi bir kişinin ekonomik katkısının değerini ölçmenin geçerli bir yolu olmadığını, çünkü tüm zenginliğin şimdiki ve geçmiş nesillerin kolektif ürünü olduğunu savunurlar. Anarşist komünistler, ücretli emeğe ve özel mülkiyete dayalı herhangi bir ekonomik sistemin, mülkiyet haklarını zorla kabul ettirmek ve kaçınılmaz olarak ortaya çıkacak olan eşitsiz ekonomik ilişkileri idare etmek için zora başvuracak bir devlet aygıtı gerektireceğini savunurlar.

Tanınmış anarşist komünistler arasında Peter Kropotkin (Rusya), Errico Malatesta (İtalya) ve Nestor Makhno (Ukrayna) bulunur. Kropotkin genellikle anarşist komünizmin en önemli teorisyeni olarak görülür, ekonomiye dair fikirlerini Ekmeğin Fethi, Tarlalar Fabrikalar ve Atölyeler kitaplarında özetler. Kropotkin, Karşılıklı Yardımlaşma: Evrimin Bir Faktörü kitabında, dayanışmanın rekabetten daha yararlı olduğunu ve bunun doğadaki örneklerini anlatır. 1900'lerin başlarında Kropotkin'le mektuplaşan ve onun eserlerini çeviren Kötoku Shûsui'nin çabaları, anarşizmin Japonya'ya tanınmasında çok etkili olmuştur. Alexander Berkman ve Emma Goldman (1919'da ABD'den sınır dışı edilmiş olan) anarşist komünizmin önemli savunucularından olmuşlardır ve özellikle Rusya'daki yıkıcı gerçekliği ilk elden gördükten ve Kızıl Ordu'nun Kronstadt ayaklanmasını bastırmasından sonra, Bolşevizm'i eleştirmişlerdir. Onlar da, 1880'ler Londra'da Frank Kitz ile temas halinde, daha önce anarşist komünist düşüncenin Britanya'ya getirilmesine katkı sağlamış olan, Almanya doğumlu ABD göçmeni Johann Most'tan etkilenmişlerdi.

Diğer anarşist komünistler, Örgütsel Platform metninde yer alan, Mahkno'nun savunduğu ancak Malatesta'nın karşı çıktığı "kollektif sorumluluk" gibi bazı noktalardan rahatsız olsalar da, birçok platformist kendisini anarşist komünist olarak tanımlar. Tarihsel olarak birçok anarşist komünist aktif anarko-sendikalistler olmuşken, birçoğu ise [ücret sistemini] kaldırmak yerine, kendini yöneten ücret sistemi peşinde koşan sendikalistlere karşı eleştirildiler, çalışma ve mübadelenin ödüllendirilmesine dayalı ekonomik ilişkileri sürdüren hiçbir sistemin komünist olmadığını vurgularlar.

Günümüz anarşist komünistleri*, Anarşist Federasyon (Britanya) (Anarchist Federation) dahil olmak üzere Anarşist Federasyonlar Enternasyonalindeki çeşitli örgütlerde temsil edilmektedir. Platformist anarşist komünistler arasında İşçi Dayanışma Hareketi (İrlanda) (Workers Solidarity Movement) ve Kuzey-Doğu Anarşist Komünistler Federasyonu (ABD) (North-Eastern Federation of Anarchist Communists) bulunur. Gelişmekte olan birçok Doğu Avrupa, Rus ve Kafkas anarşist grubu kendini anarşist komünizmle tanımlıyor ve Çağdaş Latin Amerika, Karayip anarşist örgütleri arasında güçlü bir anarşist komünist akım bulunuyor.

* ç.n. Yazı 2006 tarihinde yazılmış olduğu için dünyadaki anarşist komünist örgütlerle ilgili bilgiler güncel değil. Örneğin NEFAC 2008 yılında bölünmüş, Kanada'da bulunanlar Union Communiste Libertaire (Liberter Komünist Birlik) adını almıştır. Amerikan'da bulunan üyeleri ise 2011 yılına kadar NEFAC adını korumuş, 2011 yılında Common Struggle (Ortak Mücadele) adını almıştır. Common Struggle 2014 yılında ise diğer bazı anarşist gruplarla birleşerek, Black Rose Anarchist Federation (Kara Gül Anarşist Federasyonu) adını almıştır. Şubat 2018'de, AF'nin bir grup üyesi bu örgütten ayrılarak Anarchist Communist Group (Anarşist Komünist Grup) adını almıştır. Günümüzde Fransa'dan Güney Afrika'ya, Brezilya'dan Yeni Zelanda'ya dünyanın farklı yerlerinde anarşist komünist örgütlerin sayısı ve etki alanları giderek artmaktadır.

Günümüzde dünya genelinde aktif olan anarşist komünist örgütlerin bazıları şunlardır:

- Alternativa Libertaria/ Federazione dei Comunisti Anarchici (İtalya)
- Anarchist Communist Group (Britanya)
- Anarchist Federation (Britanya)
- Anarchist Federation/Αναρχική Ομοσπονδία (Yunanistan)
- Anarchist Federation (Anarchistická federace/Anarchistická Federácia) (Çek Cumhuriyeti, Slovakya)

- Aotearoa Workers Solidarity Movement (Yeni Zelanda)
- Coordenação Anarquista Brasileira (Brezilya)
- Die Plattform (Almanya)
- Embat – Organització Llibertària de Catalunya (Katalonya)
- Federación Anarquista de Rosario (Arjantin)
- Federación Anarquista de Santiago (Şili)
- Federación Anarquista Uruguay (Uruguay)
- Federación Libertaria Argentina (Arjantin)
- Federación Anarquista de México (Meksika)
- Federation of Anarchists in Bulgaria / Федерация на анархистите в България (Bulgaristan)
 - Federation for Anarchist Organisation (Federacija za anarhistično organiziranje) (Hrvatistan, Slovenya)
 - Grupo Libertario Vía Libre (Kolombiya)
 - Iniciativa Federalista Anarquista no Brasil (Brezilya)
 - Libertäre Aktion (İsviçre)
 - Melbourne Anarchist Communist Group (Avusturya)
 - Organización Anarquista de Córdoba (Arjantin)
 - Organización Anarquista de Tucumán (Arjantin)
 - Organisation Socialiste Libertaire (İsviçre)
 - Revolutionary Action/Рэвалюцыйнае Дзеянне (Belarus)
 - Union Communiste Libertaire (Fransa)
 - Workers Solidarity Movement (İrlanda)
 - Zabalaza Anarchist Communist Front (Güney Afrika)

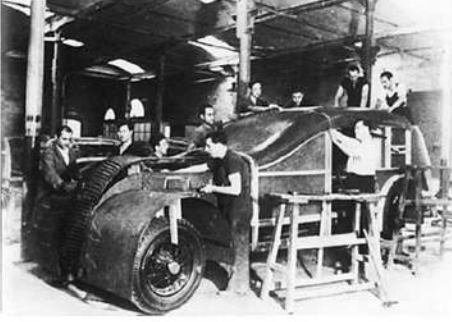

libcom.org tarafından hazırlanan anarko-sendikalizmin kısa bir açıklaması ve tarihi üzerine giriş yazısı

Anarko sendikalizm, toplumsal anarşizmin başlıca biçimlerinden biridir. Anarko sendikalizmin arkasındaki düşünce anarşizmin devrimci politikasıyla, sendikalizmin ekonomik metotlarını birleştirmektir. Bu, anarko-sendikalistlerin küçük propaganda gruplarından, anarşist ilkelere göre örgütlenmiş, merkezi olmayan, federatif kitlesel devrimci sendikalara kadar her tür örgütlenme içerisinde yer almalarına neden olur.

Anarko sendikalizm, devrimci sendikalizmin içinde gelişti, fakat devrimci sendikalistler sendikadaki herhangi bir politikayı reddederken, anarko sendikalistler, bir işçi örgütünün reformizme ve egemen sınıfla iş birliğine kaymaması için açıkça devrimci politikalara sahip olması gerektiğinde ısrar ettiler. Devrimci Sendikalist CGT'nin, anarşizmin işçi sınıfının uluslararası dayanışması ilkesinin hilafında, Birinci Dünya Savaşı'na verdiği desteğin ardından, İspanyol CNT 1923'te liberter komünizmi (anarşizm) açık hedefi olarak benimsemeyi tercih etti.

*İspanya / 1936
Kolektif fabrikalardan birinde,
faşistlerle savaşmak için
zırhlı araçlar üreten CNT üyesi
anarko-sendikalist işçiler*

Anarko-sendikalistler, sendikalistlere benzer taktikleri savunsalar da, savundukları devrimci politikalar, tüm işçileri 'Tek Büyük Birlik'te toplamayı amaçlamamaları sonucunu doğurur. Bunun yerine anarko-sendikalist olmayan işçilerle, kitle toplantılarını, fabrika komitelerini ve tüm işçileri birleştiren konseyleri savunarak örgütlenmeye çalışırlar. Rus anarko sendikalist GP Maximov Rus Devrimi hakkında şunları söyler:

"Devrimin kayda değer özelliklerinden biri, patlak vermesinin öncesinde anarşistlerin kitleler üzerindeki oldukça ufak etkiye sahip olmasına rağmen, başlangıçtan itibaren anarşist ademi merkezîyetçi rotayı takip etmesidir. Devrimin gidişatı içerisinde hızla ortaya çıkan organlar, özleri itibarıyla anarko sendikalistlerdi. Bunlar, anarşist idealin en hızlı şekilde gerçekleştirilmesi için elverişli araçlar olarak öne çıkan biçimler arasındalardı - Sovyetler, Fabrika Komiteleri, köylü toprak komiteleri ve ev komiteleri vb."

1922'de kurulan Uluslararası İşçi Derneği (IWA) "*istisnasız herhangi bir otoriteye ya da siyasi partiye bağlı olmadan özgür konseyler sistemi oluşturarak, tarla ve fabrikalardaki işçiler tarafından ekonomik toplulukların ve idari organların kurulmasına*" kendini adadı. Daha yakın zamanlarda, 1980'lerin sonlarında, CNT'nin Puerto Real tersane mücadelesi sırasında iş yerinde ve halk arasında kitlesel toplantılar düzenlediği görüldü.

Anarko sendikalizmin bir diğer önemli unsuru; kendini işyeri faaliyetleriyle sınırlandırmaması, üretim noktalarında işçiler tarafından gerçekleştirilen grevler, işgaller ve sabotajlar gibi daha tipik sendikalist doğrudan eylem biçimlerinin yanı sıra, kira grevleri ve işsizlerin örgütlenmesi gibi taktikleri iş yeri dışında işçi sınıfı taleplerini ilerletmenin bir yolu olarak görmesidir.

Anarko sendikalist sendikanın amacı yalnızca daha iyi koşullar elde etmek değildir. O aynı zamanda "sosyalizmin ilkokulu" (Rudolf Rocker-Anarşizm ve Anarko-Sendikalizm) işlevi görecektir. Aynı şekilde anarko sendikalist sendikalar, devrim öncesi dönemde 'eskinin kabuğunda yeni dünyayı yaratmayı' amaçlar ve Bakunin'in işçi örgütlerinin 'yalnızca fikirleri değil, aynı zamanda geleceğin gerçeklerini de' yaratmaları gerektiği şeklindeki görüşünü çok ciddiye alırlar. Sendikanın örgütlenmesi, işçileri gelecekteki toplumun başarılı olması için ihtiyaç duyulan, doğrudan demokrasi, öz eylemlilik ve karşılıklı yardımlaşmaya hazırlayacaktır.

Anarko-sendikalistler, tüm liberter komünistler gibi, "sosyalist bir ekonomik düzenin bir hükümetin emir ve kanunlarıyla değil, yalnızca... tüm tesislerin idaresinin üreticiler tarafından devralınmasıyla" mümkün olacağını düşünürler. Siyasi partiler sadece toplumsal değişim için gereksiz değildirler, aslında aynı zamanda onu geriye çekerler. Bu partiler (işçileri temsil ettiklerini iddia edenler bile) hükümetle müzakere ederek ya da işçi sınıfını zafere götürmeye çalışarak işçi sınıfının öz eylemliliğini bastırırlar.

Anarko-sendikalistler, işçilerin iş yerinde daha iyi koşullar elde etmek, sosyal ve politik mücadeleleri kazanmak için (devrim ve işçilerin kontrolü her zaman nihai amaç olsa da) doğrudan eylemin gerekliliğine inanırlar. Buna bir örnek olarak 20. yüzyılın başlarında siyasi mahkumların serbest bırakılması için grev yapan CNT ve 1970'lerde aynı şeyi yapan İngiliz inşaat işçileri verilebilir. Yakın dönemdeki diğer siyasi grevler arasında İtalya, İspanya ve Almanya'daki İkinci Irak Savaşı'na karşı genel grevler yer almaktadır.

1905 ve 1939 yılları arasında anarko sendikalizm, Fransa İtalya ve İspanya'daki (CNT, 1936-39 İspanya İç Savaşı ve Devrimi'nde öncü bir rol oynamıştır) işçi hareketlerinin yanı sıra, anarşizmin işçi hareketlerinde baskın güç olduğu Latin Amerika'da (Arjantin, Brezilya ve bir noktaya kadar Peru'da) önemli bir konum elde etmiştir. Bugün, bir zamanlar olduğu kadar kuvvetli bir güç olmasa da Batı Avrupa'nın bazı bölgelerindeki işçi mücadelelerinde hâlâ önemli bir rol oynamaktadır.

libcom.org tarafından hazırlanan, devrimci sendikalizm ve endüstriyel sendikacılığın kısa bir açıklaması ve tarihlerine ilişkin bazı notlar.

Sendikalizm, işçileri kendi çıkarları için savaşmak üzere sendikalar içinde örgütlenme pratiğini ifade eder. Köken olarak, bu terim Fransızca Sendikacılık (Syndicalisme) kavramından gelir, ancak İngilizce'de bu terim spesifik olarak taban sendikacılığını ifade eder.

İki ana eğilim vardır: Fransız CGT'nin tipik bir örneği olduğu devrimci sendikalizm ve Dünya Sanayi İşçileri'nin (IWW) tipik bir örneği olduğu endüstriyel sendikalizm. Bağlantılı bir diğer eğilim anarko-sendikalizmdir fakat özellikle anarşist politikaları, onu tümüyle ekonomik olan veya apolitik sendikalizmden ayırır. Sendikalizmin arkasındaki fikir sendikal hareketle mücadele eden endüstriyel bir üretim yaratmaktır. Bu nedenle sendikalistler kapitalizmi devirmeye yetecek güçleri olana kadar kapitalizmde reformlar elde etmek için doğrudan eylemi kullanan ademi merkezîyetçi, federatif sendikaları savunurlar.

Devrimci sendikalizmin kökleri anarşist harekete uzanmaktadır ve ünlü Rus anarşist Mikhail Bakunin'in "*Geleceğin toplumsal örgütlenmesi, yalnızca aşağıdan yukarıya, işçilerin özgür birliği veya federasyonu tarafından, önce sendikalarda, sonra komünlerde, bölgelerde, uluslarda ve nihayet uluslararası ve evrensel büyük bir federasyonda yapılmalıdır.*" dediği, Birinci Uluslararası İşçi Birliği'ndeki [1. Enternasyonel] liberter akıma kadar izi sürülebilir. IWW'nin 1905'teki ünlü "*Tüzüğe önsöz*"ünde Marx'tan alıntılıdığı "*Bayrağımıza 'Adil bir iş günü için adil bir günlük ücret' şeklindeki muhafazakar slogan yerine, 'Ücret sisteminin kaldırılması' devrimci parolasını yazmalıyız.*" sözünden anlaşılacağı üzere, endüstriyel sendikalizmin kökleri Marksist geleneğe dayanmaktadır.

Sendikalizmin kökenleri - liberter sosyalistlerin 1869'da Basel'deki buluşması

Farklı kökenleri olmasına rağmen devrimci sendikalizm ve endüstriyel sendikalizm çok benzer bir yaklaşımda birleştiler. Merkezi fikir, sendikaların işçileri grev kırıcılıkla son bulabilen (ve bulan) iş kollarına göre böldüğüdür. Amerika'da endüstriyel anlaşmazlıklar bazen, birbirlerinin grev hatlarına saygı gösterme isteklerini görmezden gelen farklı sendikalardaki işçiler arasında şiddetli çatışmalara neden olmuştur. Sendikalizmin amacı tüm işçileri tabandaki üyeler tarafından kontrol edilen 'tek büyük sendika' altında birleştirmektir.

Bu açıkça, üyelerin isteklerine aldırmadan, endüstriyel eylemlerine son verebilecek katman katman bürokratlarla dolu mevcut reformist sendikalarla karşıtlık içerisinde. Bu tür bir sendika demokrasisi işçi mücadelesinin kontrolünü ait olduğu yere teslim eder: işçilerin kendilerine.

Hem endüstriyel sendikalizm (1905 IWW tüzüğüne göre) hem de devrimci sendikalizm (1906 Amiens Bildirgesi'ne göre) apolitiktir ve siyasi görüşler ne olursa olsun tüm işçiler için sendikalar kurmayı amaçlar. Yine de bu, sendikalistlerin günlük, büyük sosyal ve politik sorunlarına kayıtsız oldukları anlamına gelmez. Aksine sendikalistler, toplumsal hastalıkların ancak demokratik, işçi iktidarını üretim noktasında inşa ederek ('endüstriyel demokrasi') ele alınabileceğini savunurlar:

Dünya sanayisi, işçiler tarafından kendi yararları için kontrol edildiğinde; işsizlik, savaş, toplumsal çatışma veya büyük ölçekli suçlar gibi problemlerin ya da ciddi toplumsal sorunlarımızdan herhangi birinin devam etmesi olasılığını görmüyoruz.

libcom.org tarafından hazırlanan, konsey komünizminin tarihi ile fikir ve pratikleri hakkında giriş yazısı.

Konsey komünizmi ilk olarak 1920'lerde Almanya ve Hollanda'da ortaya çıkan militan bir işçi hareketidir. Bugün de liberter komünistlere ilham veren önemli bir teorik akım olarak varlığını sürdürmektedir.

Konsey komünizminin temel argümanı, reformist sosyal demokratların ve Leninistlerin aksine, iş yerlerinde ve topluluklar içinde ortaya çıkan işçi konseylerinin yoğun mücadele dönemlerinde işçi sınıfının doğal bir örgütlenme biçimi olduğudur. Bu görüş, işçi sınıfının kendi başına hiçbir şey yapamayacağını ve sorunlarını çözmek için öncü partilere, sandıklara güvenmek zorunda olduğunu vurgulayan reformist ve Leninist argümanın tümüyle karşısındadır.

Bu durum; her zaman değil ama sıklıkla, Marx'a ve onun analiz yöntemine bağlı olmaları şeklindeki temel farkla birlikte, konsey komünistlerinin sınıf mücadeleciler anarşistler ve devrimci sendikalistlerle çok benzer pozisyonlara sahip olmalarına neden olur. Bu nedenle, iki akım arasındaki yakın işbirliğinin, konsey komünizminden ilham alan birçok kişinin sınıf mücadeleciler anarşist ve devrimci sendikalist grupların üyesi olması noktasına varıncaya kadar, tarihsel ve güncel örnekleri vardır.

Bunu sonucu olarak, konsey komünistleri, toplumun ve ekonominin iş yerlerinde seçilen delegelerden oluşan ve onları seçenler tarafından herhangi bir anda geri çağrılabilir olan işçi konseylerinin koordinasyonu tarafından yönetilmesi gerektiği savunurlar. Bu nedenle konsey komünistleri bürokratik devlet sosyalizmine karşıdır. Onlar aynı zamanda bu "devrimci" partilerden birinin önderlik ettiği herhangi bir toplumsal ayaklanmanın yalnızca bir parti diktatörlüğüyle sonuçlanacağına inanarak, devrimci partinin iktidarı ele geçirme fikirlerine de karşı çıkarlar. Konsey komünizminin gelişimine önemli katkılarda bulunan Otto Rühle, devrimin bir parti meselesi olmadığı şeklindeki, o popüler ifadeyi kaleme almıştır.

Bunun yerine konsey komünistleri, devrimci bir örgütün rolünün işçi sınıfı için devrimi gerçekleştirmek değil, yalnızca sınıf bünyesinde ajitasyon yapmak, insanları işçi konseylerinin doğrudan demokratik kurumları aracılığıyla kendi mücadelelerini kontrol altına almaya teşvik etmek olduğuna inanırlar.

Kimi zaman, konsey komünistlerinin bürokratik reformist sendikalara yönelik, onları işçi militanlığına bir fren olarak gören ve liderliklerinin "düz şapkallı polislerden" biraz daha fazlası olduğunu, her zaman üyelerini satacaklarını savunan, tutumlarının "dışarıdan ve karşıdan" olduğu olduğu düşünülmüştür. Konsey komünistlerinin tarihsel olarak sendikaya karşı oldukları doğrudur. Fakat bu büyük ölçüde konsey komünistlerin söylemlerinin ortaya çıktığı koşullarla ilintilidir. Örneğin 1920'lerin Alman konsey komünistleri, 1918'deki işçi devrimi teşebbüsüne ihanet eden Alman sendikalarının rolünün tamamen farkındalardı. Gelgelelim modern dönemde, konsey komünistlerinden ilham alanlar, sendikalar ve onların demokratik olmayan doğası hakkında çok eleştirel bir bakış açısına sahip olarak, genellikle sendikaların içinde ve ötesinde ajitasyon yapan özerk sınıf mücadelesi örgütleri kurulmasını savunurlar.

Konsey komünistleri aynı zamanda 1917'deki "başarılı" Rus Devrimi'ni açıkça, güçlü bir şekilde eleştirdiler. Her ne kadar [devrimin] başlangıçta işçi sınıfı yanlısı bir doğası olduğunu hissetmişlerse de, eski feodal aristokrasi ile devlet bürokrasisinin yerini "komünist" liderlerin aldığı bir burjuva devrimiyle sonuçlanmıştı. Konsey komünistleri Bolşevik Parti'nin bireysel kapitalistlerden kurtulmak yerine onların rolünü devraldığı düşünüyorlardı.

Konsey komünistleri, büyük ölçüde kendi sendikalarına muhalif olan ve 1917'nin sonlarına ve 1918'in başlarına doğru giderek daha radikal grevler örgütleyen, sıradan Alman işçilerinin sendikal hareketi içerisinde ortaya çıkmışlardır. Bunlar Almanya Komünist İşçi Partisi'ni (KAPD), onun işçi sendikası AAUD'yi ve en parlak dönemi 1918-19 Alman Devrim'i girişimi olan AAUD-E'yi kurmuşlardı. Benzer eğilimler İtalya, Bulgaristan ve Hollanda işçi hareketleri içinde de gelişti.

1956 yılında Macaristan'da vahşice bastırılan ama kısa bir süreliğine başarılı olmuş olan SSCB karşıtı işçi ayaklanması, işçilerin konsey komünizmi teorisine açık bir bağlılık göstermiyor olsalar da, sınıf mücadelesinin yoğun olduğu dönemlerde işçi konseylerinin işçi sınıfı içinden doğal olarak nasıl ortaya çıkabileceğinin pratik bir örneği olarak kullanılır.

Konsey komünisti fikirler, dünya çapında Socialisme ou Barbarie ve the Situationist International gibi gruptan büyük ölçüde etkilenen birçok liberter komünist tarafından benimsendi. Fakat konsey komünistleri hiçbir zaman anarşist geleneğin bir parçası olmadılar, bu nedenle onları liberter komünistlerle aynı gruptandırma içinde tanımlamanın yanlış olduğu düşünülür. AAUD-E'nin Block Antiautoritäre Revolutionäre [Anti Otoriter Devrimciler Bloğu] içindeki sınıf mücadeleciler anarşistler ve devrimci sendikalistlerle yakınlaşmaya çalıştığı söylenir. Konsey komünizmini; Bolşevizm karşıtlığı, parti karşıtlığı ve proletarya diktatörlüğüne devlet karşıtı yaklaşımlarıyla birlikte ele aldığımızda, konsey komünistlerini tarihsel işçi hareketi içinde anti-otoriter bir akım olarak değerlendirmek yerinde olacaktır.

Tüm bunlarla birlikte, bu gruplar bazen işçilerin kendiliğindenliğini açıkça takıntı haline getirdikleri ve Mark Shipway'in "konsey komünist denklemin, komünist içeriğini tamamen ihmal eden, işçi konseylerine boş ve biçimci bir vurgu" olarak tanımladığı şeye boyun eğdikleri gerekçesiyle, sol komünistler tarafından aşağılayıcı bir vurguyla 'konseyci' olarak adlandırılırlar. Bu tehlikeli olarak algılanır, çünkü işçilerin bir kriz sırasında üretim araçlarını kendiliğinden devralabilmeleri mümkündür ama bu sadece federe işçi konseylerinin dünyayı yönettiği bir 'kendi kendini yöneten kapitalizm' biçimi kurulmasıyla sonuçlanır ancak hoş olmayan kapitalist ücret ilişkileri hâlâ korunur.

Aksine konsey komünistleri; işçi sınıfının güçlü bir siyasi bilinç geliştirmesi ve komünizmin [kurulmasını] ve kapitalizmin ortadan kaldırılmasını hedefleri olarak kabul etmeleri gerektiğini savunurlar; bu hedefi gerçekleştirilebilecek tek araç konseylerdir. Bu aynı zamanda, AAUD-E ayrı bir siyasi parti örgütünü reddederek onlardan ayrıldığında, KAPD'deki sol komünistler tarafından yapılan eleştiriydi.

"Kaldırım taşlarının altında, kumsal var."

libcom.org tarafından hazırlanan sitüasyonistlerin fikirlerine kısa bir giriş.

Sitüasyonist fikirler, 1957'de kurulan Avrupalı örgüt Situationist Enternasyonal'den (SI) geldi. Sadece 15 yıl var olmasına rağmen fikirleri derin etkiye sahipti ve o zamandan beri Batı toplumunun - ve radikal hareketlerin - bir parçası oldu.

Fikirlerini statik bir ideolojiye dönüştürmeye yönelik kalıplaştırma çabalarına direnen sitüasyonizm, yani SI, Troçkizm, Leninizm, Maoizm ve hatta anarşizm benzeri ideolojilerde olduğu gibi mutlak olduğu var sayılan bazı doğruları sürekli tekrarlamak yerine, dikkati sürekli olarak deneyimlenen ve kendisini düzeltten gerçek hayatın canlı etkinliğinin öncelikli olduğuna çekti. Statik ideolojiler, ne kadar doğru olurlarsa olsunlar, kapitalist toplumdaki diğer her şey gibi, katılma ve fetişleştirilme, sadece pasif bir şekilde tüketilecek bir şey daha haline gelme eğilimlidirler.

Kısmen bunun da sonucu olarak, sitüasyonist fikirler, açıklanması zor olduğu ve ayrıntılı bir izah gerektirdiği şeklinde kötü bir üne sahiptir. Ancak, birkaç noktanın üzerinde durulabilir. Sitüasyonistlerle ilgili yapılan açıklamaların çoğu kültürel fikirlerine, özellikle *détournement** (popüler kültürün imgelerinin altüst edilmesi) ve Punk'ın gelişimi ile olan ilişkisine odaklanır, ancak Sitüasyonist fikirlerin kökleri Marksizmedir. Geleneksel Marksizmin otoriter kollarından ziyade, işçilerin kapitalizmde sistematik olarak sömürüldüğü ve onların örgütlenip, üretim araçlarını kontrol altına almaları ve toplumu demokratik işçi konseyleri temelinde örgütlemeleri gerektiği şeklindeki, temel anlayışıyla anarşizme daha yakın olan özgürlükçü Marksizmedir.

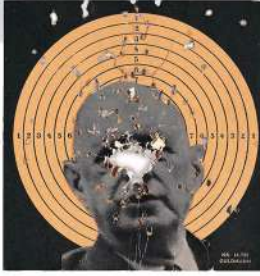
LA BEAUTÉ

EST DANS LARUE

Sitüasyonistler veya Situs, kapitalizmi tüketim toplumu biçiminde analiz eden ilk devrimci gruptu. Bugün olduğu gibi, o zaman da Batı'da çoğu işçi fabrikalarda ve madenlerde günde 12 saat çalışan umutsuz yoksullar değillerdi (işçilerin önceki 150 yıldaki mücadeleleri bunu olmasını sağlamıştı). Ancak günlük yaşamın sefaleti hiç bu kadar büyük olmamıştı. İşçiler vahşi zor önlemleriyle değil, en az bunun kadar, kültür ve pazarlama yoluyla empoze edilen, gerçekten sahip olunamayan karakterde, gereksiz tüketim mallarının yarattığı illüzyonlar veya şatafatlı gösterilerle bastırıldılar. Örneğin, şu ya da bu zimbirtiyı ya da ayakkabı markasını satın almanın hayatınızdaki eksikliği gidereceği ya da hüzünlü yaşamınızı ünlülerin ve modellerin kültürünün bize gösterdiği hale getireceği [empoze edilerek].

İsimsiz,

Exi galerisindeki "Destruktion af RSG-6" sergisinden,
Dart tahtası kolajı

Odense, Danimarka, 1963

Situs, işçilerin artan maddi zenginliğinin sınıf mücadelesini durdurmak ve o sırada soldaki birçok kişinin iddia ettiği gibi kapitalizmin sürekli varlığını sağlamak için yeterli olmadığını, çünkü otantik insan arzularının her zaman yabancılaşan kapitalist toplumla çatışacağını savundu. Sitüasyonist taktikler, insanların metalar aracılığıyla değil, insanlar olarak etkileşime gireceği "durumlar" yaratma girişimini içeriyordu. Gerçek bir toplum haline gelinebildiği anlarında gelecek, neşeli ve yabancılaşmamış bir toplum olasılığını gördüler.

"Açıkça gündelik hayata atıfta bulunmadan, aşta neyin yıkıcı olduğunu ve baskının reddedilmesinde neyin olumlu olduğunu anlamadan, devrimden ve sınıf mücadelesinden konuşan insanlar, böyle insanların ağızlarında cesetler var." [1]

Nanterre Üniversitesi'ndeki bir grup sitüasyonist ve anarşist, fikirlerinin geçerliliğinin göz alıcı (karşıtı) bir şekilde gösterilmesinde ve ülkeyi kasıp kavuran ve onu devrime yakın bir duruma getiren, on milyon işçinin genel grevde olduğu, birçoğunun işyerlerini işgal ettiği Mayıs 1968 İsyanı'nın ateşlenmesinde etkili oldular.

Sl 'nin kilit figürü Guy Debord, 1994'te intihar etti, ancak günümüzde çoğu anarşist teorisinin temel bir parçası haline gelmiş olan sitüasyonist fikirler ve günümüzde çoğu insan tarafından artık bilinen bir gerçek olarak kabul edilen tüketimcilik hakkındaki düşünceleri yaşamaya devam ediyor.

"Kazanacak keyif dolu bir dünya var ve can sıkıntısından başka kaybedecek bir şeyimiz yok." [2]

* Çn. Fransızca kökenli *Détournement* kavramı saptırma, ters döndürme, yıkma, yozlaştırma olarak çevrilebilmektedir. Gösteri toplumunun bilinen imgelerinin dönüştürülmesi, bu imgelere farklı, çoğu zaman zıt anlamlar yüklenerek kullanılması olarak özetlenebilir.

[1] *The Revolution of Everyday Life – Raoul Vaneigem* [ç.n. Türkçe basım: Harry Cleaver, *Gençler İçin Hayat Bilgisi El Kitabı*, Ayrıntı Yayınları]

[2] a.g.e